

М.В. Чорна, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.Б. Кушнір, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА УЧНІВ ЯК РЕЗУЛЬТАТ СПІВПРАЦІ ВНЗ ЗІ ШКОЛОЮ – ЗАПОРУКА ПІДГОТОВКИ КОМПЕТЕНТНИХ ФАХІВЦІВ

Пошук оптимальних шляхів зацікавлення учнів науково-дослідною роботою, підвищення їх розумової активності, спонукання до творчості, виховання школяра як компетентної особистості, здатної здійснювати самостійні рішення під час вибору ВНЗ для навчання, є запорукою підготовки компетентних фахівців. Це означає, що викладачі ВНЗ заздалегідь повинні формувати потребу в якісній пізнавальній науково-дослідній діяльності школярів, намагатись створювати сильні та стійкі мотиви цієї діяльності, коли учень самостійно повинен перейти від ситуативного інтересу до зацікавленості.

В межах проведення профорієнтаційної роботи викладачі ХДУХТ відзначають високу ефективність участі учнів шкіл у науково-дослідницькій роботі для поглиблення їх зацікавленості у пізнавальній та творчій діяльності, для формування в них відповідних знань, умінь, навичок і дослідницької позиції в сприйнятті оточуючого середовища.

Зокрема, кафедрою економіки підприємств харчування та торгівлі було організовано Науковий форум школярів на тему «Перспективи економічного розвитку вітчизняної економіки та підприємств: учнівські ініціативи», проведений вже удруге у 2016 році в рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні технології розвитку у сфері харчових виробництв, готельно-ресторанного бізнесу, економіки та підприємництва: наукові пошуки молоді» під патронатом науково-дослідного Центру «Економічні проблеми розвитку підприємництва в Україні» ХДУХТ.

Учні міських та обласних шкіл представили письмові роботи на запропоновані організаторами форуму теми: інноваційний розвиток України: перспективи та перешкоди; шляхи залучення іноземних інвесторів у вітчизняну економіку; напрями розвитку малого підприємництва в Україні; перспективи економічного зростання Харківського регіону. Роботи було розглянуто конкурсною комісією та виділено найкращі. Учні було запрошено до виступу на форумі, за результатами якого за активну участь та кращі доповіді вони були заохочені дипломами, грамотами та сертифікатами учасників, вчителів – подяками.

Проведення подібних заходів сприяє пошуку талановитих учнів, схильних до наукової діяльності; формуванню у школярів інтересу до економічних наук; поглибленому вивченню основ економіки; удосконаленню роботи з обдарованою молоддю; активізації творчої діяльності та підвищенню рівня викладання основ економіки. А також дозволяє поширити інформованість абітурієнтів щодо загальних правил та умов вступу до Харківського державного університету харчування та торгівлі.

Також у ХДУХТ розпочала роботу дистанційна «Школа економіки». Навчання в школі проходило безкоштовно для учнів випускних класів у дистанційному режимі на базі інформаційно-освітнього середовища університету. Заняття проводили професори та доценти кафедри за напрямками: «Основи економічних знань», «Основи підприємництва», «Основи управління підприємством». За мету організації подібного заходу було взято отримання знань з основ економіки, випробування своїх сил в навчанні у вищій школі, краще розуміння та усвідомлення вибору майбутньої професії.

Впровадження означених заходів продемонструвало зацікавленість школярів в отриманні досвіду самостійного пошуку нових знань і використання їх в умовах творчості, формування нових пізнавальних цінностей учнів і збагачення їх пізнавальної ціннісної орієнтації. Тому і навчання учнів в «Школі економіки», і керівництво їх науково-дослідною діяльністю під час підготовки наукових робіт на Форум в значній мірі стимулювало засвоєння учнями нового досвіду у науково-дослідницькій діяльності.

Займаючись науково-дослідною роботою, учні шкіл успішно демонструють креативність у наукових пошуках і отримують гарні результати. На наш погляд, це надає можливість не тільки доторкнутись до дорослого життя, але й допомагає розвивати творче мислення, спонукає до прийняття зважених рішень під час вибору професії, підвищує віру у себе. З точки зору ВНЗ, це дозволяє вже завчасно формувати для себе пласт потенційних абітурієнтів, яким притаманне творче мислення, підвищувати їх самоосвітню компетенцію, яка виховує внутрішню дисципліну, відсутність страху перед аудиторією, вміння самоорганізуватися, планувати свою діяльність, обирати власні способи вирішення проблем і давати об'єктивну самооцінку своїм здобуткам. Усі ці якості, безумовно, є запорукою підготовки компетентних фахівців з вищою освітою.